

Framtidas skole i Os

Oppgave: Beskrivelse av hvordan Os skole kan drives i skoleårene 2022-2023 og 2025-2026 med reduksjoner i økonomisk ramme på ca 3,375 mill.

Oversikt over antall elever pr skoleår

	1. trinn	2. trinn	3. trinn	4. trinn	5. trinn	6. trinn	7. trinn	8. trinn	9. trinn	10. trinn
2022-2023	3	10	11	13	12	11	9	12	15	18
2025-2026	13	15	12	3	10	11	13	14	16	18

Beskrivelse av assistentressursen

Skoleåret 2021-2022 har Os skole en samlet assistentressurs på 10 assistenter som til sammen har 6,51 stilling (651%). En typisk høy/ full assistentstilling ved Os skole er på ca 80-85%. En av assistentene er midlertidig ansatt i et engasjement som koronatiltak. Dette er en videreføring fra skoleåret 2020-2021 da blant annet deling av SFO krevde større assistentressurs. Av sannsynlige endringer i assistentressursen til skoleåret 2022-2023 er at denne ressursen knyttet til koronatiltak forsvinner (85% stilling), og at assistenten som dette skoleåret er vikar for skolesekretæren går tilbake fra å være assistent i 60% til å bli assistent i 100%. Samlet assistentressurs som man nå kan beregne kutt ut i fra for skoleåret 2022-2023 vil trolig være 6,04 stillinger (604%).

En nedbemanning ved Os skole i denne størrelsesorden vil måtte ramme både assistenter og lærere. De samlede utgiftene knyttet til skolens assistentressurs er mindre enn den samlede nedbemanningen som skal gjennomføres, og man er fullstendig avhengig av en viss mengde assistentressurs for å få gjennomført både SFO, tiltak innen spesped og generell styrking.

Tabellen under viser hvordan en nedbemanning på 3,375 millioner kan fordeles på lærerstillinger/ assistentstillinger.

Beløp som skal spares	3375000	Bare lærere	3 lærere	2 lærere	1 lærer	0 lærere	
Årskostnad 100% lærer	754000	4,5	3	2	1	0	
Rest i kr.		0	1113000	1867000	2621000	3375000	
Årskostnad 100% assistent	535000	0	2,1	3,5	4,9	6,3	

Assistentbehov SFO

Det er pr i dag (uten koronatiltak) ressurs tilsvarende ca 1 hel/ 100% assistentstilling som brukes på SFO. Dette er selvfølgelig fordelt på flere personer da det er begrenset hvor mange SFO-vakter en person kan ha i løpet av ei uke. I tillegg kommer en daglig leder-stilling på 30%. Om SFO har 60 elever eller mer skal det være en daglig leder i 100% stilling. Denne stillingen reduseres forholdsmessig etter antall barn, men skal være på

minimum 20%. Os skole har pr i dag 20 elever på SFO. En mindre endring av antall elever som bruker SFO vil trolig ikke påvirke assistentressursen. Derimot vil en endring i behovet hos brukerne av SFO kunne medføre endring i assistentressursen som må brukes på SFO. Om det vil være spesielle behov for skoleåret 2022-2023 som vil utløse behov for økt assistentressurs på SFO er i skrivende stund ukjent.

Assistentressursen kan ikke reduseres på SFO. I så fall må man redusere åpningstida på SFO betraktelig, noe som vil komme i konflikt med samfunnets behov for SFO. SFO må prioriteres, slik at en reduksjon i assistentressurs kun vil skje innenfor skoletida.

Assistentbehov skole

Den samlede assistentressursen som er knyttet opp mot elever med enkeltvedtak varierer gjennom skoleåret og har i tillegg en uforutsigbar variasjon fra skoleår til skoleår. Dette henger sammen med at elevenes behov endrer seg gjennom skoleåret. Vi ser at relativt brå endringer i behovet hos enkeltelever i stor grad påvirker behovet for assistenter. Det varierer mye i hvilken grad ulike elever med enkeltvedtak kan dele på den samme ressursen.

Ved begynnelsen av skoleåret 2021-2022 er det et sted i nærheten av 300-350% assistentstilling som er knyttet opp mot elever med enkeltvedtak. Om det ikke skjer store, uventede endringer kan vi regne med at behovet er omtrent det samme for skoleåret 2022-2023. Det er allikevel slik at vi nå er tidlig i skoleåret, og i denne fasen prøver man seg litt fram i organiseringa. Derfor er den nøyaktige ressursbruken knyttet opp mot enkeltvedtak umulig å tallfeste nøyaktig både for inneværende og kommende skoleår-

Om man tar utgangspunkt i at vi høsten 2022 har en assistentressurs på Os skole på 6,04 stillinger og trekker fra ressursene som er uløselig knyttet til SFO og spesped, sitter vi igjen med en assistentressurs på ca 150-200%, dvs 1,5-2,0 hele stillinger. Denne assistentressursen brukes som generell støtte, særlig i form av tidlig innsats på 1. og 2. trinn og på ungdomstrinnet. En del av den generelle støtten på ungdomstrinnet er etter sterk anbefaling fra PPT. Assistenter brukes i stor grad til tilsyn ute i friminuttene. Med færre assistenter må mer av tilsynet gjøres av lærerne. Hverdagen blir dermed mer hektisk med mindre tid til planlegging og samarbeid. Det skjer også ganske ofte at assistenter fungerer som lærer ved lærers fravær (sykdom e.l.). Tilgangen til fleksible assistenter berger dermed bruken av vikarer ved fravær. Dette beskrives også senere i dokumentet.

Beskrivelse av lærerressursen ved Os skole

I og med at vi i skrivende stund er i første uke i skoleåret forventes det noen justeringer på timeplanene. Det vil si at noen lærerressurser fortsatt kan bli flyttet mellom hovedtrinn.

Pr 18/8-21 er lærerressursene (inkludert spespedressurser) fordelt slik:

1.-2. trinn: Ca 2,3 (230%) stillinger, 2 kontaktlærere.

3.-4. trinn: Ca 2,7 (270%) stillinger, 2 kontaktlærere.

Av dette har 1.-4. trinn omtrent 160% stilling knyttet til spesped.

5.-7.trinn: Ca 3,9 (390%) stillinger, 3 kontaktlærere.

Av dette har 1.-4. trinn omtrent 130% stilling knyttet til spesped.

8.-10. trinn: Ca 7,3 (730%) stillinger, 5 kontaktlærere.

Av dette har 1.-4. trinn omtrent 120% stilling knyttet til spesped, men det er reelt at dette kan endre seg en del gjennom skoleåret.

I tillegg kommer en spesialpedagog som har ca 80% stilling ved Os skole, og da i hovedsak på 1.-4. trinn.

Disse lærerstillingene er fordelt på 19 lærere. I tillegg har ansatte ved kulturskolen ansvar for musikkundervisninga. 15 av lærerne har en stillingsstørrelse på 80-100% stilling. 12 av disse fungerer som kontaktlærer. En kontaktlærer bør ikke ha mindre enn 80% (fire dagers) tilstedeværelse på skolen. For ett år siden ble antallet kontaktlærere på ungdomstrinnet redusert fra 6 til 5. Ut fra elevtallet er det ingen planer om å kutte ytterligere i antall kontaktlærere for skoleåret 2022-2023.

Problematikken vedrørende kompetansekrav er beskrevet annet sted i høringsdokumentene.

Drift av Os skole ved nedbemanning innen gitte rammer

Om man velger å drifte Os skole uten den generelle støtten som ca 1,5 - 2 assistentstilling gir, vil det få store negative konsekvenser for oppfølging av sårbare elever uten enkeltvedtak, og for klassemiljøet. Vi har mange sårbare elever som trenger den ekstra voksenpersonen flere ganger i løpet av ei uke, både faglig og sosialt. Enkelte av disse er helt avhengige av ekstra tilrettelegging eller tid sammen med en voksen for å kunne fungere i hverdagen. Våre yngste elever trenger støtte og hjelp til mange praktiske gjøremål, og har behov for å veiledes i skolehverdagen.

Om man for eksempel velger et kutt på ca 3,5 lærerstillinger vil dette måtte fordeles på hovedtrinnene. Dette vil gi et samlet kutt på ca 63 lærertimer pr uke. Fordeles dette jevnt vil det tilsvare ca 21 timer hver uke på hvert av hovedtrinnene 1.-4., 5.-7. og 8.-10. Fordelingen nedbemanningen vil avhenge av spespedbehovet for skoleårene 2022-2023 og 2025-2026, og dette er pr nå ikke kjent. I og med at spespedbehovet for disse skoleårene ikke er kjent, lar det seg ikke gjøre å si sikkert om man vil være innenfor lærernorm med et kutt på f.eks. 3 lærerstillinger. Men i og med at kutt i lærerstillinger ikke bare fører til lavere voksentetthet, men også sammenslåing av grupper, så er det stor sannsynlighet for at man lett havner under lærernorm.

I konsekvensutredningen til skolestrukturen i Os er det med et kapittel om inkluderende støttesystemer, hentet fra en rapport av Thomas Nordahl. Her beskrives ulike nivåer i tilrettelegging der nivå 2 løftes fram som betydningsfullt. Til dette nivået hører tilrettelegging for elever som ikke har enkeltvedtak. Her beskrives det at man må ha ressurser tilgjengelig for raske og fleksible løsninger. Tilsvarende er også beskrevet i Opplæringsloven spesielt for 1. til 4. trinn, der det er poengtert at elever som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving og regning raskt skal ha egen intensiv opplæring slik at forventet progresjon blir nådd. Det må derfor finnes noe generell støtte tilgjengelig, både i form av lærer- og assistentressurser, slik at skolen er i stand til å oppfylle sine forpliktelser i Opplæringsloven.

Konsekvenser for barnetrinnet

Det må alltid være minst en lærer i klasserommet. På mellomtrinnet er det allerede slik at klasser er slått sammen der det er pedagogisk hensiktsmessig å slå dem sammen. Ved en

ytterligere sammenslåing vil man konstruere grupper på grunn av størrelse eller sammensetning gir dårlig grunnlag for læring. Dette gjelder særlig progresjonsfag som matematikk og engelsk.

Inneværende skoleår er 3. og 4. trinn slått sammen i ca 40% av undervisningstida, mens 1. og 2. trinn er sammen i ca 25% av tida. I tillegg har disse gruppene en del stasjonsarbeid der 1. og 2. er sammen, 3. og 4. er sammen og 1.-4. er sammen. Akkurat skoleåret 2022-2023 blir et unntaksår da det kun begynner tre elever i 1. trinn på Os skole. Allikevel er 1. trinn av en slik egenart at disse elevene i stor grad må ha et eget opplegg/ egne tilpasninger. For skoleåret 2025-2026 vil det derimot med hhv 13 og 15 elever være aktuelt med minst like mye oppdeling som i dag. For 3. og 4. trinn sin del er det slik at de også er slått sammen i fag hvor det går greit å ha gode undervisningsopplegg med større grupper. Dette betyr at vi allerede har hentet ut mye av gevinsten knyttet til sammenslåing. På grunn av gruppestørrelse kan ytterligere sammenslåing føre til at vi ikke er innenfor lærernorm. Men dette avhenger også av mengden spesped på trinnet.

Det lar seg vanskelig gjøre å lage en oversikt over framtidig organisering fordi:

- Vi kjenner ikke fagkompetansen til de som blir igjen etter en nedbemanning.
- Vi kjenner ikke til de framtidige behovene til trinn/ elever.
- Matematisk kan det se ut som om man har nok og riktig kompetanse tilgjengelig, men det er ikke sikkert at man klarer å utnytte denne til fulle når timeplankabalen skal legges. Å lage en komplett oversikt over dette vil i praksis tilsvare å legge timeplanen for alle trinnene.

Konsekvenser for ungdomstrinnet

Det finnes i utgangspunktet svært få delingstimer på ungdomstrinnet som ikke er knyttet til enkeltvedtak/ spesped. Ressursen knyttet til byrdefullhet på ungdomstrinnet er på 3 timer (3,5 timer på barnetrinnet). Det lille som er å gå på er stort sett knyttet til arbeidsplantimene (45 min pr trinn pr uke). Det er 16 plasser på kjøkkenet, så trinn med mer enn 16 elever må deles i mat og helse. Trinnene er allerede noe slått sammen i kroppsøving. Det er mulig å kutte ned på antall valgfag, men slik det er organisert nå utnyttes spespedtimer til å kunne ha flere valgfag, jfr elevenes behov slik de uttrykt i sakkyndige utredninger fra PPT. Det er noen få timer som er lagt ut til fremmedspråklige elever uten evt/ krav om ekstra norskundervisning som styrking for at disse skal kunne få et bedre utbytte av skolehverdagen.

Det neste blir å slå sammen klasser i enkeltfag eller i enkelttemaer, fortrinnsvis 8. og 9. Dette vil kreve mer av den pedagogiske tilretteleggingen, og behovet for assistenter vil øke. Når vi ser mer enn 2-3 år fram i tid snakker vi om grupper på 30-35 elever på en lærer, noe som ikke er et godt grunnlag verken for læring eller sosial trivsel. Slike gruppestørrelser vil øke behovet for assistenter, men en konsekvens av den eventuelle nedbemanningen vil jo være at vi ikke lenger har like store assistentressurser tilgjengelig. Mange undervisningstimer med såpass store grupper vil også lett føre til at vi ikke er innenfor lærernormen. Vi vil også slite med å ha store nok klasserom til de største gruppene.

Felles for alle

Den ressursen som ligger over minstenorm blir i noen grad brukt til 2-lærer evt delingstimer, i tillegg til tidlig innsats. Denne ressursen er også ofte en del av løsningen ved fravær/ vikarbehov. Det er en kjensgjerning at det er svært vanskelig å finne vikarer ved læreres fravær. Ved å kutte i denne ressursen blir det vesentlig vanskeligere å løse vikarbehovet ved fravær.

Uansett hvordan det berammede kuttet fordeles på lærer- eller assistentstillinger, vil det ha store negative konsekvenser for elevene. Og uansett hvordan man fordeler kuttet på lærere eller assistenter, så vil det gå hardest ut over de svakeste og mest sårbare elevene. Samtidig vil det bli utfordrende å gi de høyt presterende elevene nok utfordringer, og den "gjennomsnittlige" eleven en variert nok skolehverdag. Dette vil kunne påvirke motivasjonen negativt for alle elever.